

1. DÖNEM - 2. YAZILI KAZANIM LİSTESİ

5.2.3.	Ülkemizin çeşitli yerlerinin kültürel özellikleri ile yaşadığı çevrenin kültürel özelliklerini karşılaştırarak bunlar arasındaki benzer ve farklı unsurları belirler.
5.2.4.	Kültürel öğelerin, insanların bir arada yaşamasındaki rolünü analiz eder.
5.2.5.	Günlük yaşamdaki kültürel unsurların tarihî gelişimini değerlendirir.
5.3.1.	Haritalar üzerinde yaşadığı bölgenin yeryüzü şekillerini genel olarak açıklar.
5.3.2.	Yaşadığı bölgede görülen iklimin, insan faaliyetlerine etkisini, günlük yaşantısından örnekler vererek açıklar.
5.3.3.	Bölgesindeki doğal özellikler ile beşerî özelliklerin nüfus ve yerleşim üzerindeki etkilerini ilişkilendirir.
5.3.4.	Yaşadığı çevredeki afetlerin ve çevre sorunlarının oluşum nedenlerini sorgular.
5.3.5.	Doğal afetlerin toplum hayatı üzerine etkilerini örneklerle açıklar.

5. SINIF SOSYAL BİLGİLER 1. DÖNEM 2. YAZILI ÇALIŞMA KÂĞIDI

BU KAVRAMLARI BİLİYOR MUSUNUZ?

KAVRAM	AÇIKLAMA
Kültür	Bir toplumun meydana getirdiği maddi ve manevi değerler bütünüdür.
Harita	Yeryüzünün tamamının veya bir kısmının belli oranda küçültülerek kuşbakışı görünümünün bir düzlem üzerine aktarılmasıdır.
Fiziki Harita	Herhangi bir yerin dağlarını, ovalarını, platolarını, akarsularını gösteren haritalardır.
Ölçek	Haritalardaki küçültme oranıdır.
Körfez	Denizin, karanın içine doğru sokulduğu büyük girintilerdir.
Yarımada	Üç tarafı sularla çevrili, bir tarafı karayla bağlantılı yeryüzü şeklidir.
Ova	Çevresine göre alçakta olan geniş düzlüklerdir.
İklim	Bir yerde uzun yıllar boyunca gözlenen hava olaylarıdır.
Klimatoloji (iklim bilimi)	Yeryüzünde görülen iklim tiplerini, iklimlerin özelliklerini ve insan yaşamına etkilerini inceleyen bilim dalıdır.
Hava durumu	Belli bir yerdeki kısa süre içinde yaşanan hava olaylarıdır.
Heyelan	Taş, toprak ve kayaların eğimli arazilerde kayarak yer değiştirmesidir.
Çığ	Dağ'ın yüksek yerindeki büyük kar kütlelerinin koparak yuvarlanmasıdır.
Erozyon	Su ve rüzgârın etkisiyle toprağın aşınması ve taşınmasıdır.

HATIRLANMASI GEREKEN ÖNEMLİ NOTLAR

- ✓ Doğu Anadolu'da hayvancılık yapıldığı için et yemekleri; Karadeniz Bölgesi'nde mısır unu ve hamsili yemekler; Zeytinciliğin çok yapıldığı Ege Bölgesi'nde zeytinyağlı yemekler; İç Anadolu'da unlu yiyecekler yapılır.
- ✓ 21 Mart'ta kutlanan Nevruz ve 6 Mayıs'ta kutlanan Hıdırellez mevsimlik bayramlarımızdandır.
- ✓ Fiziki haritada yükseltiler renkle gösterilir. Yükseltiler yeşilden kahverengiye doğru gösterilir. Derinlikler mavi ve mavinin tonları ile gösterilir.
- ✓ İklim, insanların yerleşme, ekonomik faaliyetler, mesken (ev) biçimleri ve giyim şekillerini etkiler.

HALK OYUNLARIMIZ

Halk Oyunu Adı	Bölge (Yöre) Adı
Zeybek	Ege
Horon	Karadeniz
Halay	Doğu ve Güneydoğu Anadolu
Hora ve Karşılama	Trakya
Bar (Atabarı)	Doğu Anadolu
Misket, Kaşık	İç Anadolu

TÜRKİYE'DEKİ İKLİM TİPLERİ VE ÖZELLİKLERİ

İklim Adı	Özellikleri	Görüldüğü Bölgeler	Ev Tipleri
Karadeniz İklimi	- Yaz mevsimi serin, kışlar ılık geçer. - Her mevsim yağışlıdır. - En fazla yağış sonbaharda görülür. - Çay, fındık, mısır ve kivi gibi ürünler yetiştirilir. - Bitki örtüsü ormandır.	Karadeniz ve Marmara'nın kuzey kıyıları	- Evler ahşap (ağaç)'tan yapılır. - Bitki örtüsünün orman olması ev tipini belirlemiştir.
Akdeniz İklimi	- Yazlar sıcak ve kurak, kışlar ılık ve yağmur yağışlıdır. - En fazla yağış kışıdır. Don olayı görülmez. - Seracılık faaliyetleri yapılır. - Pamuk, yer fıstığı, mısır ve zeytin yetiştirilir. - Bitki örtüsü makidir (kısa bodur bitki). - Turuncgillerin üretimi için elverişlidir. - Yaz mevsiminin uzun sürmesi yaz turizmini geliştirmiştir.	Akdeniz, Ege, Marmara Denizi ve çevresi	- Evler taştan yapılır. - Kışın havalar ılık olduğundan ısınma önemli bir problem değildir. - Yazın ise taş evlerin içi serin olur.
Karasal İklim	- Yazlar sıcak ve kurak, kışlar soğuk ve kar yağışlıdır. - Don olayı çok görülür. - En fazla yağış ilkbahardadır. - Buğday, arpa, çavdar, yulaf, mercimek, nohut, şeker pancarı, elma, armut, haşhaş yetiştirilir. - Bitki örtüsü bozkırdır.	İç Anadolu, Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu	- Evler kerpiçten yapılır. - Bu malzemeler hava sıcakken evin serin, soğukken sıcak olmasını sağlar.

1. Yaptıkları Zigguratlarda hem okul hem gözlemevi hem de ekip biçtikleri ürünlerin saklandığı depolar olması Sümerler'in hangi alanlarda faaliyet gösterdiklerinin kanıtıdır? Yazınız. (15 Puan)

.....

.....

.....

2. Aşağıda verilen öğelerin tarihi eser, tarihî nesne, doğal güzellik veya tarihî mekân sınıflandırmalarından hangileriyle ilgili olduğunu karşılarına yazınız. (15 Puan)

Hititlerden kalma güneş kursu :

.....

Efes Antik Kenti

:

.....

Pamukkale Travertenleri

:

.....

3. Beştaş oyunu genelde taş ile oynanmasına rağmen, Türkiye'nin bazı yörelerinde aşık kemiği ile de oynanmaktadır. Eskiden, top oyunları bezden ya da deriden yapılmış toplanlarla da oynanırdı. İp atlama ve seksek oyunu da ülkemizde birçok yerde oynanan oyunlardandır.

Metinde oyunlarla ilgili anlatılmak istenenlerin neler olduğunu yazınız. (10 Puan)

.....

.....

.....

4. Geleneklerimize dört örnek veriniz. (20 Puan)

1.

2.

3.

4.

5. Özellikle kış mevsiminde yanımızdan eksik etmediğimiz kâğıt mendillerin kullanımı çok eskilere dayanmıyor. Kâğıt mendillerin yaygınlaşmasından önce renk renk, desen desen kumaş mendiller kullanılırdı.

Buna göre geçmişte kullanılan kültürel unsuru yazınız. (10 Puan)

6. Fiziki haritası üzerinde Türkiye'nin batıdan doğuya doğru yeşil, sarı, kahverengi ve tonları ile gösterilmesinin nedenini yazınız. (10 Puan)

7. Akdeniz ikliminin görüldüğü yerlerde taş evlerin yapılma nedenini açıklayınız. (10 Puan)

8. Türkiye'deki verimli ve sulak alanların nüfus ve yerleşme üzerindeki etkilerini açıklayınız. (10 Puan)

1. Aşağıdakilerden hangisi sosyal bilgiler dersinin bize sağladığı faydalar arasında gösterilemez?

- A) Farklı kültürleri yakından tanımak
- B) Canlıların genetik yapısını öğrenmek
- C) Millî tarihimizi ve kültürümüzü bilmek
- D) Hak ve sorumlulukların farkında olmak

2. Aşağıda verilen halk oyunları ile oynandığı il eşleştirmelerinden hangisi doğru değildir?

Halk Oyunu	Oynandığı İl
A) Zeybek	İzmir
B) Çayda çıra	Elazığ
C) Halay	Trabzon
D) Hora	Tekirdağ

3. Ülkemizde bulunan;

- I. Topkapı Sarayı,
- II. Selimiye Camii,
- III. Manavgat Şelalesi

gibi turistik varlıklardan hangileri tarihi yapıtlar arasında gösterilebilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

4. Türkiye fiziki haritasını inceleyen bir öğrenci aşağıdakilerden hangisini gözlemleyemez?

- A) İç Anadolu ile Güneydoğu'da ova ve platoların yaygın olduğunu
- B) Doğu Anadolu Bölgesi'nde dağların çok olduğunu
- C) Türkiye'de madenciliğin nerelerde yoğunlaştığını
- D) Akdeniz'de dağların denize paralel uzandığını

5. Türkiye'de yazların sıcak ve kurak, kışların soğuk ve kar yağışlı geçtiği bir bölge için aşağıdakilerden hangisi kesin olarak söylenebilir?

- A) Bozkır bitki örtüsünün görüldüğü
- B) Tarımsal üretimin düştüğü
- C) Sanayi faaliyetlerin arttığı
- D) Yaz turizminin geliştiği

6. Yaşadığım bölge ülkemizin ticaret, bankacılık, ulaşım ve turizm merkezidir. Eğitim ve sağlık hizmetleri ile sosyal hizmetler gelişmiştir. İş imkânlarının fazla olması nedeniyle sürekli göç almaktadır. Ülkemizin en kalabalık nüfusuna sahip bölgesidir.

Bu metinde ülkemizin hangi bölgesinden söz edilmektedir?

- A) Doğu Anadolu
B) Marmara
C) Karadeniz
D) Akdeniz

7. Bilal'in yaşadığı yörede kış mevsimlerinin yağışlı geçmesi - - - yetişmesine imkân sağlıyor. Böylece bu ürün bölge halkının geçim kaynaklarından biri oluyor.

Paragrafta boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Fındık
B) Buğday
C) Çay
D) Mısır

8. Hava durumu, kısa süreli hava olayları iken; iklim, uzun süreli hava olaylarının ortalamasıdır.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi iklime bir örnektir?

- A) Konya'da sıcak ve kurak bir yaz daha yaşandı.
B) Malatya'da kuvvetli esen rüzgâr çatıları uçurdu.
C) Kahramanmaraş'ta güneşli bir gün de yüzler güldü.
D) Bursa'da aniden bastıran yağmur felakete neden oldu.

9. Aşağıdakilerden hangisi insanların doğal ortamı değiştirmelerine ve ondan yararlanmalarına örnek gösterilemez?

- A) Geçit
B) Baraj
C) Tünel
D) Plato

10. Aşağıdakilerden hangisi yağış azlığından kaynaklanan doğal bir afettir?

- A) Çığ
B) Sel
C) Deprem
D) Kuraklık

(Her sorunun doğru cevabı 10 puandır.)

OCAK TATİLİNE KADAR OLAN KONULARI KAPSAR

KLASİK YAZILI

1.	Eğitim, astronomi ve tarım alanlarında faaliyet gösterdiklerinin kanıtıdır.
2.	Hititlerden kalma güneş kurs : Tarihi nesne Efes Antik Kenti: Tarihi mekan Pamukkale Travertenleri: Doğal güzellik
3.	Aynı oyunların ülkemizin birçok yerinde oynandığı, aynı oyunun farklı yörelerde farklı araçlarla oynandığı ve top oyunlarının geçmişte de farklı araçlarla oynandığı anlatılmak istenmiştir.
4.	Kız isteme, düğün-nişan törenleri, kına gecesi, asker eğlencesi
5.	Renk renk, desen desen kumaş mendiller
6.	Batıdan doğuya doğru yükseltinin artması ve yükselti farkı
7.	Taş evler yazın serin kışın sıcak olduğu için
8.	Verimli ve sulak araziler düz ve tarıma elverişlidir, ayrıca birçok yerde birden fazla ve kaliteli ürün de alınabilmektedir. Bu durum bu yerlerde nüfus ve yerleşmeyi olumlu etkilediği için buralar sık nüfusludur.

TEST YAZILI

1. B	2. C	3. A	4. C	5. A	6. B	7. B	8. A	9. D	10. D
------	------	------	------	------	------	------	------	------	-------